

PRAVILNIK O AKCIZNIM MARKICAMA ZA DUHANSKE PRERAĐEVINE, ALKOHOLNA PIĆA, VOĆNU PRIRODNU RAKIJU, KAFU I VINO*

("Službeni glasnik BiH", br. 50/09, 74/14 i 85/22)

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

Ovim Pravilnikom propisuje se obilježavanje duhanskih prerađevina, alkoholnih pića, voćne prirodne rakije, kafe i vina koja se stavljaju u promet na području Bosne i Hercegovine i/ili uvoze u BiH, štampanje, izdavanje, ev-identiranje i uništavanje akciznih markica.

Član 2.

(Pravni osnov)

Obilježavanje i uvjeti prometovanja akciznih proizvoda regulirani su:

- a) odredbama člana 25. Zakona o akcizama u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 49/09),
- b) odredbama člana 26-28. Pravilnika o primjeni Zakona o akcizama u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 50/09).

II. OBILJEŽAVANJE AKCIZNIM MARKICAMA

Član 3.

(Vrsta podataka na akciznim markicama za duhanske prerađevine)

(1) Proizvođači, odnosno uvoznici duhanskih prerađevina dužni su obilježiti svaki pojedinačni proizvod akciznom markicom.

(2) Akcizna markica, za obilježavanje duhanskih prerađevina, sadrži sljedeće podatke:

- a) riječi: Bosna i Hercegovina - Uprava za indirektno oporezivanje ispisane štampanim latiničnim i ćirilničnim slovima,
- b) grb Bosne i Hercegovine,
- c) maloprodajnu cijenu,
- d) naziv uvoznika (samo za uvozne duhanske prerađevine),
- e) naziv proizvođača i
- f) slovnu oznaku serije i serijski broj markice.

Član 4.

(Izgled akcizne markice za duhanske prerađevine)

(1) Akcizne markice, za obilježavanje duhanskih prerađevina, su pravougaonog oblika.

(2) Akcizna markica se štampa u plavoj boji za duhanske prerađevine proizvedene u Bosni i Hercegovini, a u crvenoj za duhanske prerađevine iz uvoza.

(3) Ugovorom između Uprave za indirektno oporezivanje (u daljnjem tekstu: Uprava) i štamparije regulirat će se veličina i boja markice koja je u skladu standarda "Pantone skale".

Član 5.

(Zaštita od krivotvorenja akciznih markica za duhanske prerađevine)

Akcizna markica se štampa na 70-gramskom dokumentnom/vrijednosnom papiru s certifikatom o unikatnosti s dodatnim elementima zaštite:

- a) unikatni vodeni znak,
- b) merilna vlakna u dvije boje koja svijetle pod UV svjetlom,
- c) hologram - unikatni po zahtjevu,
- d) unikatni numerator s certifikatom.

Član 6.

(Vrsta podataka na akciznim markicama za alkoholna pića, voćnu prirodnu rakiju i vino)

(1) Proizvođači, odnosno uvoznici alkoholnih pića, voćne prirodne rakije i vina dužni su obilježiti svaki pojedinačni proizvod akciznom markicom.

(2) Akcizna markica, za alkoholna pića, voćnu prirodnu rakiju i vino, sadrži sljedeće podatke:

* Pravilnik je objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 50/09 od 29. juna 2009. godine, a stupio je na snagu 7. jula 2009. godine. Izmjene i dopune Pravilnika su objavljene u "Službenom glasniku BiH", broj 74/14 od 16. septembra 2014. godine, stupile su na snagu 24. septembra 2014. godine i 85/22 od 27. decembra 2022. godine, a stupile su na snagu 4. januara 2023. godine. Pravilnik je donijet na osnovu člana 14. stav (3) Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini i člana 25. stav (3) Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini.

Propisani obrasci iz ovog pravilnika mogu se naći na web stranici UIO - www.uino.gov.ba.

- a) riječi: Bosna i Hercegovina - Uprava za indirektno oporezivanje ispisane štampanim latiničnim i ćirilničnim slovima,
 - b) grb Bosne i Hercegovine,
 - c) naziv uvoznika (samo za uvozna alkoholna pića, voćnu prirodnu rakiju i vino),
 - d) volumen pakovanja,
 - e) postotak apsolutnog alkohola, osim vina i
 - f) slovnu oznaku serije i serijski broj markice,
- (3) Izuzetno od odredbi stava (1) i (2) ovog člana, alkoholna pića, voćna prirodna rakija i vina koja sadrže manje od 5% alkohola mogu se stavljati u promet bez akciznih markica.

Član 7.

(Izgled akcizne markice za alkoholna pića, voćnu prirodnu rakiju i vino)

- (1) Akcizne markice za alkoholna pića, voćnu prirodnu rakiju i vina su pravougaonog oblika.
- (2) Akcizna markica se štampa u smeđoj boji za alkoholna pića proizvedena u Bosni i Hercegovini, a u žutoj boji za alkoholna pića iz uvoza.
- (3) Akcizna markica se štampa u ljubičastoj boji za voćnu prirodnu rakiju proizvedenu u Bosni i Hercegovini, a u roza boji za voćnu prirodnu rakiju iz uvoza.
- (4) Akcizna markica se štampa u narandžastoj boji za vina proizvedena u Bosni i Hercegovini, a u zelenoj boji za vina iz uvoza.
- (5) Ugovorom između Uprave i štamparije regulirat će se veličina i boja markice koja je u skladu standarda "Pantone skale".

Član 8.

(Zaštita od krivotvorenja akciznih markica za alkoholna pića, voćnu prirodnu rakiju i vino)

- Akcizna markica se štampa na 70-gramskom dokumentnom/vrijednosnom papiru za mašinsko ljepljenje i 70-gramskom dokumentnom/vrijednosnom papiru na samoljepljivoj podlozi s certifikatom o unikatnosti s dodatnim elementima zaštite:
- a) unikatni vodeni znak,
 - b) merilna vlakna u dvije boje koja svijetle pod UV svjetlom,
 - c) hologram - unikatni po zahtjevu,
 - d) unikatni numerator s certifikatom.

Član 9.

(Vrsta podataka na akciznim markicama za kafu)

- (1) Lica koja stavljaju u promet kafu u pakovanjima predviđenim za prodaju na malo, skupnom ili rifuznom pakovanju imaju obavezu obilježavanja kafe akciznom markicom.
- (2) Akcizna markica, kojom se obilježava kafa, sadrži sljedeće podatke:
 - a) oznaku pakovanja i to za:
 - pojedinačna pakovanja oznaka na markici je "P"
 - skupna pakovanja: oznaka na markici je "S"
 - rifuza (u rasutom stanju): oznaka na markici je "R"
 - b) oznaku mase,
 - c) slovnu oznaku serije i serijski broj markice,
 - d) slovne oznake po vrsti kafe:
 - sirovu kafu (sa ili bez kofeina) oznaka: "A"
 - za prženu kafu (sa ili bez kofeina), u zrnju ili mljevenu oznaka "B"
 - za ljuske i opne pržene kafe oznaka: "C"
 - ostali proizvodi od kafe koji u sebi sadrže 50% i više kafe "D"
 - za kafu koja se izvozi oznaka je "E"
 - za kafu iz uvoza oznaka je "I"
 - e) šifru kupca - obveznika iz evidencije koju vodi Uprava (evidencioni broj obveznika).

Član 10.

(Izgled akcizne markice za kafu)

- (1) Akcizne markice, za obilježavanje kafe, su pravougaonog oblika na samoljepljivoj traci u rolni.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana akcizna markica za obilježavanje kafe, koja se prometuje u rasutom stanju (rifuzi), je pravougaonog oblika dimenzija 50 x 80 mm.
- (3) Akcizna markica za kafu se štampa u crnoj boji.
- (4) Ugovorom između Uprave i štamparije regulirat će se veličina i boja markice koja je u skladu standarda

”Pantone skale”.

Član 11.

(Zaštita od krivotvorenja akciznih markica za kafu)

(1) Akcizna markica se štampa na 70-gramskom dokumentnom/vrijednosnom papiru na samoljepljivoj traci u rolni s certifikatom o unikatnosti s dodatnim elementima zaštite:

- a) unikatni vodeni znak,
- b) merilna vlakna u dvije boje koja svijetle pod UV svjetlom,
- c) hologram - unikatni po zahtjevu.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana akcizna markica iz člana 10. stav (2) se štampa na 90-gramskom dokumentnom/vrijednosnom papiru i sadrži elemente zaštite pomenute u stavu (1) ovog člana s dodatkom unikatnog numeratora s certifikatom.

Član 12.

(Akcizni proizvodi koji se ne obilježavaju akciznim markicama)

(1) Duhanske prerađevine, alkoholna pića, voćna prirodna rakija, kafa i vino koje se izvoze, ili prodaju u bescarinskim prodavnicama, ne moraju biti obilježene akciznim markicama.

(2) Proizvodi iz prethodnog stava moraju na ambalaži ili na posebnoj markici imati utisnute riječi: ”samo za izvoz” ili na engleskom jeziku: ”for export only”.

Član 13.

(Način ljepljenja akciznih markica)

(1) Ljepljenje markica na duhanske prerađevine na pakovanjima namijenjenim za prodaju na malo, vrši se na način kojim se sprječava korištenje sadržaja bez oštećenja akcizne markice (ispod celofanskog ili drugog omota kojim je obložena akcizna roba i sl.).

(2) Ljepljenje markica na alkoholna pića, voćnu prirodnu rakiju i vino se vrši na način da dio mora biti preko čepa ili zatvarača boce, tako da se pri otvaranju boce markica treba oštetiti. Položaj markice može biti preko čepa ili zatvarača (u obliku latiničnog slova ”U”), do pola čepa ili zatvarača (u obliku latiničnog slova ”L”), te oko čepa ili zatvarača, tako da se pri otvaranju ošteti.

(3) Ljepljenje akciznih markica na kafu vrši se na način propisan članom 27. Pravilnika o primjeni Zakona o akcizama u BiH ovisno da li se radi o pojedinačnom, skupnom ili rifuznom pakovanju.

(4) Porezni obveznici dužni su obezbijediti kvalitetno ljepljenje markica.

III. ŠTAMPANJE I ZAŠTITA AKCIZNIH MARKICA

Član 14.

(Štampanje akciznih markica)

(1) Štampanje akciznih markica Uprava povjerava samo pravnom licu koje obezbjeđuje poseban režim zaštite, koji se primjenjuje i kod štampanja drugih vrijednosnih papira.

(2) Uprava zaključuje ugovor o štampanju akciznih markica, kojim se regulira način zaštite od falsificiranja, sadržaj, druga obilježja i tehnički detalji markice, kao i druga pitanja od značaja za izdavanje, preuzimanje i dostavljanje markica.

(3) Prije zaključivanja ugovora za štampanje markica komisija koju imenuje Upravni odbor Uprave je dužna izvršiti pregled prostorija u pogledu ispunjavanja posebnih uvjeta.

Član 15.

(Uvjeti za štampanje akciznih markica i zaštita)

(1) Akcizne markice se štampaju pod posebnim režimom koji podrazumijeva:

- a) postojanje posebne prostorije u kojoj se vrši štampanje i skladišti papir, materijal za štampanje i gotove markice,
- b) čuvanje pripreme na prijenosnom elektronskom mediju - CD-u u kasi u navedenoj prostoriji.

Član 16.

(Nadzor nad štampanjem akciznih markica)

(1) Nadzor nad štampanjem se vrši na način da je ovlašteno lice Uprave, koje je i deponent ključa (suključar), stalno prisutno tokom procesa štampanja markica.

(2) Pravno lice, kome je odobreno štampanje markica, dužno je da odštampane markice dostavi na mjesto koje Uprava odredi ugovorom.

IV. PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA ŠTAMPANJE AKCIZNIH MARKICA

Član 17.

(Zahtjev za izdavanje akciznih markica)

(1) Zahtjev za štampanje/izdavanje markica podnosi se regionalnom uredu Uprave prema sjedištu poreznog obveznika. Ako se radi o prvom štampanju markica ili o većim količinama od uobičajnih u odnosu na ranije periode, porezni obveznik zahtjev za štampanje markica podnosi najmanje 30 dana prije preuzimanja markica.

(2) Zahtjev se podnosi na propisanim obrascima i to:

a) za duhanske prerađevine iz člana 6. stav (1) tačka a) i b) na obrascu ZI-DP

b) za duhan za pušenje na obrascu ZI-DZP

c) za alkoholna pića, voćnu prirodnu rakiju i vino na obrascu ZI-AL

d) za kafu na obrascu ZI-KA.2 (izmjena 74/14).

(3) Obrasci iz stava (2) ovog člana su dio ovog Pravilnika.

(4) Troškove štampanja markica snosi porezni obveznik - podnosilac zahtjeva za štampanje markica.

(5) Dokaz o uplati troškova iz prethodnog stava obveznik je dužan priložiti uz zahtjev za štampanje.

Član 18.

(Dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev za štampanje akciznih markica za duhanske prerađevine)

(1) Uz zahtjev proizvođači i uvoznici duhanskih prerađevina dužni su dostaviti kalkulaciju maloprodajnih cijena.

(2) Porezni obveznici iz člana 12. stav (1) Zakona su dužni prijaviti Upravi svaku promjenu maloprodajne cijene kao i puštanje u promet nove vrste duhanske prerađevine, najmanje 30 dana prije puštanja duhanskih prerađevina u promet (izmjena 74/14).

V. IZDAVANJE AKCIZNIH MARKICA, VOĐENJE EVIDENCIJA I IZNOŠENJE

Član 19.

(Uvjeti za izdavanje akciznih markica)

(1) Akcizne markice izdaje Uprava na zahtjev poreznog obveznika.

(2) Izdavanje markica poreznim obveznicima vrše regionalni trezori prema sjedištu poreznog obveznika.

(3) Izdavanje markica obavlja ovlašteno lice u regionalnim trezorima na osnovu pismenog zahtjeva za preuzimanje markica od strane obveznika.

(4) Ovlaštena lica u regionalnim trezorima, obavezna su provjeriti da li je plaćena cijena štampanja akciznih markica (izmjena 85/22).

(5) Ako porezni obveznik ne dokumentuje uplatu, za obvezu iz stava (4) ovog člana, neće mu biti izdate markice.

(6) Regionalni trezori su dužni voditi dnevnu evidenciju o stanju akciznih markica. Kontrolu upotrebe markica kod proizvođača i uvoznika duhanskih prerađevina, alkoholnih pića, voćne prirodne rakije, kafe i vina vrše ovlaštena lica Uprave.

(7) Regionalni trezori obavezni su glavnom trezoru u Središnjem uredu dostaviti podatke o stanju markica kod poreznih obveznika i u regionalnim trezorima jednom mjesečno.

Član 20.

(Postupak štampanja, preuzimanja i izdavanja akciznih markica)

(1) Zahtjev za štampanje i izdavanje akciznih markica Uprava dostavlja štampariji.

(2) Uprava preuzima markice od štamparije i pohranjuje ih u trezore u Središnjem uredu i u regionalnim centrima.

(3) Trezori su smješteni u Središnjem uredu i u regionalnim centrima Uprave.

(4) Štamparija nije nadležna da direktno izručuje akcizne markice poreznim obveznicima.

(5) Markice se mogu preuzeti samo na osnovu ovlaštenja poreznog obveznika.

(6) Direktor Uprave daje ovlaštenja za postupanje vezano za akcizne markice.

Član 21.

(Evidencije i iznošenje)

(1) Uprava vodi evidenciju o izdatim markicama, koja sadrži sljedeće podatke:

a) naziv, sjedište i broj računara poreznog obveznika,

b) identifikacioni broj poreznog obveznika,

c) evidencioni broj za obveznika akcize za kafu,

d) broj i datum izdavanja fakture **za štampanje markica (izmjena 85/22)**,

e) broj (količina) izdatih markica po vrstama,

f) serijski broj izdatih markica, a za duhanske prerađevine maloprodajna cijena,

g) vrsta, količina, proizvođač i zemlja porijekla duhanskih prerađevina i alkoholnih pića, voćne prirodne rakije, kafe i vina za koje se markice izdaju,

Ranija tačka h) brisana ("Službeni glasnik BiH", broj 85/22),

h) obračunati iznos akcize.

(2) Za svaku količinu izdatih markica Uprava izdaje obvezniku otpremnicu koja, pored podataka iz prethodnog stava, sadrži potpis izdavaoca ovjeren pečatom, kao i potpis poreznog obveznika, odnosno ime i prezime i broj lične karte lica koje je preuzelo markice (izmjena 85/22).

(3) Za akcizne markice, koje uvoznik akciznih proizvoda privremeno iznosi iz carinskog područja BiH radi obilježavanja akciznih proizvoda, ne podnosi se redovna carinska prijava nego se prijavljuju po pojednostavljenom

postupku na način propisan instrukcijom UINO.

VI. POVRAT NEISKORIŠTENIH I OŠTEĆENIH AKCIZNIH MARKICA I UNIŠTAVANJE

Član 22.

(Neiskorištene i oštećene akcizne markice)

(1) Obveznik koji vrati neiskorištene i/ili oštećene akcizne markice u Upravu ili dokaže uništenje akciznih markica u procesu proizvodnje izjavom proizvođača, ima pravo na oslobađanje od plaćanja obračunate akcize.

(2) Obveznik iz stava (1) dužan je u Upravu vratiti neiskorištene, oštećene, odnosno dostaviti dokaz o uništenju markica u roku od 180 dana od dana preuzimanja akciznih markica Komisiji koju imenuje Direktor UIO.

(3) Pravo na oslobađanje od plaćanja obračunate akcize za preuzete akcizne markice, porezni obveznik ostvaruje podnošenjem zahtjeva UIO - nadležnoj Grupi, uz ovjeren Zapisnik Komisije iz stava (2) ovog člana, koja shodno važećim propisima provodi postupak utvrđuje ispunjenost uvjeta i donosi rješenje (*izmjena 85/22*).

(4) Pod oštećenim akciznim markicama smatraju se markice koje se oštete u procesu ljepljenja, odnosno koje su izgužvane, poderane, pogrešnih dimenzija i drugo.

(5) Oštećene markice kojima nedostaje do 30% površine porezni obveznik mora naljepiti na poseban arak papira.

(6) Izuzetno od prethodnog stava, porezni obveznici mogu naljepiti markice kojima nedostaje do 50% površine ako se vidi njihova numeracija.

(7) Procjenu akcize sadržane u oštećenim akciznim markicama kojima nedostaje više od 50% površine, a koje obveznik vrati nalijepljene na poseban arak papir, vrši Komisija koju imenuje direktor Uprave (*izmjena 85/22*).

Član 23.

(Uništavanje akciznih markica)

(1) Uprava uništava vraćene neiskorištene i oštećene markice i o tome sačinjava zapisnik.

(2) Pored akciznih markica navedenih u stavu (1) ovog člana, Uprava uništava i poručene i odštampane akcizne markice, ukoliko iste nisu preuzete u roku od 3 godine od dana podnošenja zahtjeva za štampanje.

(3) Za akcizne markice iz stava (1) i (2) ovog člana, koje uništi Uprava, obveznik nema pravo na povrat troškova štampanja markica, osim u slučaju iz člana 25. stav (2) ovog Pravilnika.

(4) Izuzetno od stava (3) ovog člana, u slučaju uništavanja akciznih markica zbog pogrešnih dimenzija markica, troškovi štampanja idu na teret štamparije.

(5) Postupak uništavanja markica obavlja komisija koju imenuje direktor Uprave.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠENE ODREDBE

Član 24.

(Popis zaliha)

(1) Porezni obveznici i druga lica koji imaju na zalihama duhanske prerađevine, alkoholna pića, voćne prirodne rakije, kafe i vina izvršit će popis zaliha navedenih proizvoda na dan početka primjene ovog Pravilnika i sačiniti popisnu listu.

(2) Popisnu listu iz stava (1) ovog člana, porezni obveznici i druga lica dužni su dostaviti Upravi u roku od 7 dana od dana početka primjene ovog Pravilnika.

Član 25.

(Popis markica)

(1) Uvoznici će na dan početka primjene ovog Pravilnika izvršiti popis markica iz člana 24. stava (1) ovog Pravilnika koji se nalazi u poduzeću inostranog proizvođača.

(2) Roba obilježena markicama iz stava (1) ovog člana može se uvesti u carinsko područje BiH najkasnije u roku od mjesec dana od dana početka primjene ovog Pravilnika ili se neiskorištene markice mogu u tom roku vratiti Upravi.

Član 26.

(Štampanje akciznih markica za kafu)

Nakon sticanja uvjeta za izdavanje akciznih markica za kafu od strane Uprave, iste će štampati štamparija koja već štampa akcizne markice.

Član 27.

(Prestanak važenja)

Danom početka primjene ovog Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o poreznim markicama za duhanske prerađevine i kontrolnim markicama za alkoholna pića i vina ("Službeni glasnik BiH", br. 18/05, 38/05 i 74/05).

Član 28.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".